

SPRÁVA O STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY V ROKU 2017

Vážení čitatelia,

medzi najcennejšie hodnoty človeka patrí **zdravie**. Je mnoho faktorov, ktoré ho ovplyvňujú. Existuje stále viac dôkazov o tom, že jedným z najvýznamnejších je **kvalita životného prostredia**, v ktorom žijeme. Podľa údajov Svetovej zdravotníckej organizácie umiera v európskom regióne každý rok takmer 1,5 milióna ľudí na ochorenia súvisiace so životným prostredím.

Tento fakt v očiach mnohých mení pohľad na význam ochrany a tvorby životného prostredia. Deje sa tak na medzinárodnej úrovni, ale aj v našej spoločnosti. Zabezpečiť zdravý život a podporovať blahobyt pre všetkých a v každom veku je jedným z cieľov **Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj** prijatej na úrovni OSN. Na európskej úrovni by som rád zdôraznil význam **6. konferencie ministrov životného prostredia a zdravia Európy** konanej v minulom roku v susednej Českej republike, a to hlavne z hľadiska zdefinovania priorít a úloh s nimi spojených. Uvedené medzinárodné záväzky zohľadňuje aj **Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky**, ktoré podčiarkuje význam ochrany zdravia obyvateľstva pred negatívnymi environmentálnymi vplyvmi a **Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky (NEHAP V.)**, ktorý bude účinný od januára 2019.

S cieľom popísať a zhodnotiť vybrané environmentálne determinanty zdravia čo najširšiemu okruhu obyvateľov sme sa rozhodli do Správy o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2017 zaradiť ako „**Tému roka**“ **kapitolu Životné prostredie a zdravie obyvateľstva**. Chcel by som oceniť spoluprácu a podiel rezortu zdravotníctva, hlavne **Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky** pri jej príprave. Realizovaná spolupráca podčiarkuje fakt, že starostlivosť o životné prostredie a s ňou vyvolané súvislosti nie sú záležitosťou len jedného rezortu. Informácie a popis vzájomných vzťahov a väzieb voči zdraviu obsiahnuté v tejto kapitole tak rozširujú informácie každoročne poskytované vydávanou Správou o stave životného prostredia Slovenskej republiky. Ako oficiálny zdroj informácií o našom životnom prostredí v súlade s relevantnými právnymi predpismi slúži na podporu stále sa zvyšujúceho záujmu o životné prostredie. Svedčí o tom mnoho požiadaviek na informácie, otázok ako postupovať v rôznych prípadoch aktivít ovplyvňujúcich životné prostredie nielen z okruhu podnikateľských subjektov, ale aj bežných občanov vrátane študentov.

Komplexné zhodnotenie environmentálnej situácie Slovenska je jedným zo vstupov do pripravovaných strategických a koncepcných dokumentov. Vo vzťahu k zdraviu obyvateľstva by som chcel spomenúť napríklad pripravovanú **Stratégiu ochrany ovzdušia**, ktorá okrem iného bude riešiť aj jeden z najnaliehavejších problémov súvisiacich s kvalitou ovzdušia a zdravím, a to znečistenie ovzdušia jemnými prachovými časticami.

Dnes už takmer nik nepochybuje o čoraz závažnejších prejavoch zmeny klímy. Rád by som vyzdvihol tohtoročné prijatie aktualizovanej **Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy**. Aj príprava tohto dokumentu a jeho následná realizácia sú markantným príkladom nevyhnutnosti medzirezortnej spolupráce, ale aj potreby zapojenia rôznych cieľových skupín spoločnosti do riešenia tak, aby boli prínosom pre nás všetkých.

Z ďalších významných aktivít by som rád spomenul **Lex Žitný ostrov – prvý zákon na ochranu najvzácnejších zásobárni vody v chránených vodohospodárskych oblastiach**. Zákon stanovuje jasné pravidlá, čo vo vodohospodárskych oblastiach možno a čo nemožno robiť. Očakávame, že zjednotenie platnej legislatívy, zefektívnenie kontrol a sprísnenie sankcií sa pozitívne odrazí na kvalite ochrany zásob pitnej vody nenahraditeľnej pre zdravý život obyvateľstva.

Jednou z najdiskutovanejších tém posledného obdobia je problematika **plastov** a odpadov z nich, ktoré sa vo forme mikročastíc môžu dostať do potravinového reťazca a priamo tak ovplyvniť zdravie človeka. Riešenie tejto témy je preto jednou z najvýznamnejších výziev, ktoré pred nami stoja a oceňujem prvé pozitívne prístupy k riešeniu tejto témy zo strany obchodných reťazcov aj na Slovensku.

Už som viackrát podčiarkol **nevyhnutnosť spolupráce**. Je potrebné, aby každý chápal svoju zodpovednosť voči životnému prostrediu a záväzok zachovať ho pre budúce generácie v stave umožňujúcom zdravý a kvalitný život. Preto by som na záver chcel oceniť prvé výsledky **Zeleného vzdelávacieho fondu, ktorý je postavený na myšlienke** prepojiť súkromný, štátny a neziskový sektor s cieľom zvýšenia úrovne environmentálnej výchovy na Slovensku. Budovanie environmentálneho povedomia spolu s dostupnosťou aktuálnych a komplexných informácií a analýz životného prostredia chápe envirorezort ako jednu zo svojich základných úloh na ceste k zabezpečeniu udržateľného rozvoja našej vlasti.

Ing. László Sólymos
podpredseda vlády a minister životného prostredia
Slovenskej republiky